

απόψεις

Η νέα διαδικασία διοικητικής επίλυσης των φορολογικών διαφορών

ή «πλίνθοι και κέραμοι ατάκτως ερμυμένοι»

Με τον πολυνόμο που δημοσιεύεται στις επόμενες σελίδες του παρόντος τεύχους¹, συστήνεται νέα διαδικασία επίλυσης διοικητικών φορολογικών διαφορών. Έτσι, πλέον, ο υπόχρεος που αμφισβητεί οποιαδήποτε πράξη έχει εκδοθεί σε βάρος του από τη φορολογική αρχή, ασκεί υποχρεωτικά ενδικοφανή προσφυγή με αίτημα διοικητικής επανεξέτασης από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης που συστήνεται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων. Παράλληλα, κατά τα οριζόμενα στον νέο αυτό νόμο, με την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής βεβαιώνεται άμεσα από τη φορολογική αρχή και καταβάλλεται ποσοστό 50% του αμφισβητούμενου ποσού της πράξης. Για τη μη καταβολή του ποσού, ο υπόχρεος δικαιούται να ασκήσει αίτηση διοικητικής αναστολής στην ίδια Υπηρεσία, επικαλούμενος ανεπανόρθωτη βλάβη.

Διαβάζοντας την νέα αυτή ρύθμιση, αναρωτιόμαστε έως ποιού σημείου θα προχωρήσει η έκπτωση του κράτους δικαίου και ο περιορισμός του πυρήνα του ατομικού δικαιώματος έννομης προστασίας.

Εξηγούμαστε.

Όπως έχουμε πολλές φορές υπογραμμίσει, οι ιστορικές καταβολές του συνταγματικού κανόνα της τυπικής νομιμότητας του φόρου (άρθρο 78 Σ.) επιβάλλουν την άπαξ έκδοση της ατομικής φορολογικής πράξης, καθώς και την έλλειψη οιοδήποτε ιεραρχικού διοικητικού ελέγχου κατά την έκδοση αυτής. Η ιστορική καταβολή της διάταξης αυτής αφορά ακριβώς στην ανάγκη περιορισμού της αυθαιρεσίας της εκτελεστικής εξουσίας, σε δημοκρατικά οργανωμένες κοινωνίες, όπου η επιβολή, βεβαίωση και είσπραξη του φόρου πρέπει να έχει την αμεσότερη δυνατή έγκριση της λαϊκής κυριαρχίας. Κατά συνέπεια, ο υποχρεωτικός χαρακτήρας της προβλεπόμενης ενδικοφανούς προσφυγής και η ολοκλήρωση της έκδοσης της καταλογιστικής πράξης από άλλη δημόσια υπηρεσία από αυτή που πραγματοποίησε τον φορολογικό έλεγχο και μάλιστα μετά τον από την άλλη αυτή υπηρεσία έλεγχο του νόμου και ουσία βάσιμου των ενεργειών της φορολογικής αρχής, πλήττει ευθέως τον οικείο συνταγματικό κανόνα.

Παράλληλα, η ως άνω νέα διάταξη περιορίζει ακόμη περισσότερο την άμεση και χωρίς προσχήματα δυνατότητα του φορολογούμενου να αιτηθεί τη δικαστική του προστασία. Για ποιόν λόγο, άραγε, θα πρέπει ο φορολογούμενος να περάσει τη βάση της προηγούμενης υποχρεωτι-

---

¹ Βλ. σελ. 644 επ. παρόντος τεύχους

κής διοικητικής κρίσης, προτού να καταστεί δυνατή η προσφυγή του στην ελληνική δικαστική εξουσία; Και πολύ περισσότερο, για ποιό λόγο να υποστεί ο φορολογούμενος το βάρος αυτό, αφού ήδη η εμπειρία της λειτουργίας της Ειδικής Επιτροπής του άρθρου 70Α Ν.2238/1994 είναι αρνητική. Ιδίως, διότι, η εν λόγω Επιτροπή, παρά τις υπεράνθρωπες προσπάθειές της και το περιορισμένο ποσοτικά αντικείμενό της (μόνο υποθέσεις άνω των 300.000 ευρώ), εντούτοις αντιμετωπίζει χρονικό αδιέξοδο και η ίδια αδυνατεί να διαθέσει τον απαιτούμενο χρόνο για να εξετάσει ουσιαστικά τα δυσχερή νομικά προβλήματα που ενώπιόν της τίθενται.

Πώς το κράτος δικαίου ανέχεται την υποχρεωτική αυτή προδικασία, η οποία δημιουργεί αδικαιολόγητη καθυστέρηση στη δυνατότητα του φορολογούμενου να προσφύγει στη δικαιοσύνη, ενώ παράλληλα βεβαιώνεται σε βάρος του το 50% του φορολογικού βάρους; Έτσι, και χωρίς να υφίσταται εκτελεστέα ατομική διοικητική πράξη, δοθέντος του υποχρεωτικού χαρακτήρα της ενδικοφανούς προσφυγής, βεβαιώνεται εντούτοις σε βάρος του φορολογούμενου όχι βέβαιη και εκκαθαρισμένη απαίτηση του Δημοσίου, αλλά πιθανόν μελλοντική του απαίτηση, η οποία θα καταστεί νόμιμος τίτλος, μόνο αν η Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης απορρίψει τη σχετική αίτηση. Με άλλα λόγια, ο φορολογούμενος καλείται να καταβάλει το 50% μιας απαίτησης του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία ακόμη δεν έχει γεννηθεί, αφού για αυτή δεν έχει εκδοθεί ατομική εκτελεστέα πράξη φορολογικού καταλογισμού. Εκτός, αν ο φορολογικός νομοθέτης είναι απολύτως βέβαιος ότι κάθε αίτηση φορολογούμενου στην Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης, θα απορριφθεί. Οπότε και στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο φορολογικός νομοθέτης θα μπορούσε να καταργήσει και κάθε δυνατότητα προσφυγής σε ιεραρχικά ανώτατη διοικητική αρχή, ακόμη και στα δικαστήρια, αν αυτό του έμοιαζε βολικό, ώστε να μην ταλαιπωρούμαστε ή καθυστερούμε!

Επιπρόσθετα, η αχαρακτήριστη αυτή διάταξη κατασκευάζει και διοικητική διαδικασία χορήγησης αναστολών. Ο φορολογούμενος καλείται να καταβάλει το 50% μη γεννημένης απαίτησης, χωρίς νόμιμο τίτλο και μπορεί να ζητήσει, κατά τη διάταξη, προστασία όχι από τον φυσικό του δικαστή, αλλά από την εκτελεστική εξουσία!

Τέλος, κατά τον νομοθέτη, η παρουσία του φορολογούμενου και κυρίως η προηγούμενη ακρόασή του από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης δεν ορίζεται ως υποχρεωτική. Έτσι, ο «συμβιβασμός» κατά τα έως σήμερα οριζόμενα παύει να ισχύει. Η φορολογική διοίκηση παύει να υποχρεούται να επανεξετάσει την εξατομικευση του φορολογικού περιστατικού, αφού ακροασθεί προηγουμένως τον φορολογούμενο και η προσβολή του δικαιώματος της προηγούμενη ακρόασης καθίσταται οξεία.

Τι να πούμε. Ας ελπίσουμε, ότι το Αναστάσιμο Φως θα φωτίσει τον φορολογικό νομοθέτη, έστω και την ύστατη ώρα, ώστε να αποσυρθεί το συντομότερο δυνατόν η ως άνω διάταξη, η οποία προσβάλλει κατάφωρα τη δημοκρατική συνείδηση του Ελληνικού Λαού, η δε προσβολή δεν δικαιολογείται, ούτε καθίσταται ανεκτή με την επίκληση οιοδήποτε λόγου επιτακτικής ανάγκης. Και τούτο κυρίως διότι, η εξαμβλωματική ως άνω διάταξη δεν εξυπηρετεί τη μη δημοσιονομική κατάρρευση του κράτους, αλλά δυστυχώς καλύπτει για μια φορά ακόμη την ανικανότητα του κρατικού μηχανισμού να ανταποκριθεί με ταχύτητα και αποτελεσματικότητα στον συνταγματικό θεσμικό του ρόλο. Ιδίως, καλύπτει την προβλεπόμενη από τον Νομοθέτη καθυστέρηση εξέτασης των ενδικοφανών προσφυγών που μόλις θέσπισε, η οποία με τη σειρά της θα προκαλέσει καθυστέρηση στη ταμειακή προβεβαίωση, λόγω άσκησης προσφυγής στα δικαστήρια, ποσοστού 50% του καταλογισθέντος ποσού.

Επιτέλους, ας σοβαρευτούμε!

Ασπασία Μάλλiou